

Bijlage 1 bij raadsvoorstel 'principebesluit'

Samenvattend oordeel onderzoeken en doorkijk proces

Aanleiding

In de startnotitie van 31 januari 2024 gaf de gemeenteraad opdracht de verkenning in te vullen door het doen uitvoeren van verschillende impactanalyses:

- Bestuurs-/samenwerkingskracht
- Financiën
- Bedrijfsvoering/organisatie

Daarnaast heeft de raad gevraagd een inwoners en ondernemers verkennend te consulteren en bestuurlijke gesprekken te voeren met het college van Wijdemereren.

De rapportages en verslagen van deze verkenningen zijn bij het raadvorstel gevoegd als bijlagen 2 tot en met 8. Het voorliggende document bevat een samenvattend oordeel van het college over de resultaten van de verkenningen en per onderdeel een korte toelichting.

Samenvattend oordeel

De verkenningen onderbouwen naar oordeel van het college dat een lichte samenvoeging van Wijdemereren en Hilversum noodzakelijk, verstandig en haalbaar is. De lichte samenvoeging betekent dat de gemeente Hilversum blijft bestaan en de gemeente Wijdemereren daaraan wordt toegevoegd.

De onderzoeken tonen aan dat het behoud van Wijdemereren van belang is voor een sterke regio Gooi en Vechtstreek, die zich kenmerkt door een hoge mate van brede welvaart en waarin:

- Unieke en onderscheidende kwaliteiten, identiteiten en gemeenschappen behouden en versterkt worden
- Diensten met kwaliteit verleend (blijven) worden
- Regionale opgaven middels goede samenwerking worden aangepakt
- Door goede strategische belangenbehartiging geïnvesteerd wordt in economie, infrastructuur, wonen en natuurkwaliteit

De onderzoeken tonen ook aan dat Hilversum als robuuste centrumgemeente in staat is verantwoordelijkheid te nemen voor de nood van de buurgemeente. Een lichte samenvoeging van Wijdemereren en Hilversum versterkt beide gemeenten én de regio Gooi en Vechtstreek. Daarvan profiteren ook inwoners en ondernemers van andere regiogemeenten. Uit de onderzoeken blijken geen overtuigende of levensvatbare alternatieven:

- Voor het scenario 'ongedeelde herindeling met Gooise Meren' is geen draagvlak, ook niet bij Gooise Meren zelf.
- Het scenario 'splitsen' is geen optie, omdat een (complexe) boedelscheiding niet binnen het tijdpad van Wijdemereren haalbaar is, het lastig is om baten van dit scenario te duiden en dit scenario bovendien extra kostbaar is. Ook ontbreekt voor dit scenario het draagvlak bij bijna alle partners.
- Het scenario waarin Wijdemereren niet indeelt kent alleen maar verliezers

Een herindeling hoeft wat Hilversum betreft niets te veranderen aan de goede bestuurlijke verhoudingen in de regio.

Ondernemers en inwoners uit Hilversum hebben in een brede consultatie laten weten welke aspecten zij belangrijk vinden om te onderzoeken. Zij zien kansen, zoals betere dienstverlening en meer investeringen in de gemeente. Maar zij zien ook condities die in de toekomstige gemeente goed moeten zijn ingevuld, zoals financiële stabiliteit en de afstand tussen samenleving en bestuur.

De inbreng van inwoners en ondernemers en de uitgevoerde onderzoeken stellen ons in staat om in een volgende stap een concreet plan voor de nieuwe gemeente te maken. Een plan waarin we aannemelijk maken dat de kansen benut kunnen worden en het prijskaartje beperkt kan worden. Dat doen we graag met gemeenteraden, inwoners en ondernemers. Een definitief besluit over dat plan volgt pas na inspraak in 2025.

Onderzoeken en gesprekken

In de volgende paragrafen beschrijven we op hoofdlijnen de verschillende onderzoeken: de opzet, de belangrijkste constatering en ons bestuurlijke oordeel daarover.

1. Bestuurskracht

We hebben bureau BMC gevraagd de impact van verschillende herindelingsvarianten op Hilversum en de regio Gooi en Vechtstreek in beeld te brengen, op een manier die aansluit op de criteria van het [‘beleidskader gemeentelijk herindeling’](#), waaraan kabinet en provincie herindelingsvoorstellen toetsen: draagvlak, bestuurskracht, interne samenhang/nabijheid bestuur en regionale samenhang. Bijlage 2 bevat de volledig impactanalyse.

De herindelingsvarianten voor Wijdemeren die in beeld zijn gebracht zijn:

1. (Ongedeelde) herindeling met Gooise Meren
2. (Ongedeelde) herindeling met Hilversum
3. Splitsing over Gooise Meren en Hilversum op basis van ‘50/50’
4. Geen herindeling

BMC heeft door middel van data-analyse de uitgangspositie en opgaven van de gemeenten geobjectiveerd. Ze liggen in een regio die gekenmerkt wordt door een relatief hoge mate van brede welvaart. Verder is met cijfers onderbouwd dat uitgangspunten en opgaven van de verschillende gemeenten op elkaar aansluiten. Ten slotte is een serie interviews gehouden, resulterend in een ‘zelfbeeld’ (van de colleges van Gooise Meren en Hilversum) over organisatiekracht, autonomie en efficiëntie en een ‘omgevingsbeeld’ over samenwerkingsverbanden: hoe kijken partners als de Veiligheidsregio, de regio Gooi en Vechtstreek, de provincie Noord-Holland, het Waterschap, de MRA en regio Utrecht naar dit vraagstuk?

BMC heeft haar constatering samengevat in een overall beeld. Direct is duidelijk dat de varianten 1 (ongedeelde herindeling Gooise Meren) en variant 4 (niet herindelen) niet meer aan de orde zijn, vanwege ontbrekend draagvlak.

Voor variant 2 (ongedeelde herindeling met Hilversum) is er breed draagvlak en zijn er baten te verwachten. De ‘-’ bij draagvlak geeft uiting aan de zorg van de gemeente Gooise Meren over mogelijke veranderende bestuurlijke verhoudingen in de regio. BMC concludeert dat daarover goede afspraken nodig en mogelijk zijn. Alle andere geïnterviewde partijen zijn zonder uitzondering positief over deze variant. Variant 3 (splitsing) heeft weinig evidente voordelen voor de regio en herindelingspartners, maar leidt wel tot meer complexiteit en kosten, zoals zal blijken uit het financiële onderzoek.

Overall beeld plussen en minnen

Samenvattend scoren we op basis van onze verkenning de vier scenario's met plussen en minnen als volgt op de criteria van het beleidskader gemeentelijk herindeling, waaraan kabinet en provincie herindelingsvoorstellen toetsen:

	1. Gooise Meren	2. Hilversum	3. Splitsen	4. Niet herindelen
Draagvlak	--	-/+	0	--
Bestuurskracht	0	+	0	--
Interne samenhang, nabijheid bestuur	+	+	+	0
Regionale samenhang	0	0	0	-

Ons bestuurlijk oordeel is dat dit onderzoek aantoont dat álle betrokkenen kunnen profiteren van een samenvoeging van Wijdmeren en Hilversum: de regio, regiogemeenten en de inwoners en ondernemers van Hilversum en Wijdmeren. Voor andere varianten ontbreekt het draagvlak of wegen de baten niet op tegen de kosten. Niet herindelen kent alleen verliezers en heeft mogelijk impact op de hoge mate van brede welvaart. Splitsen is kostbaar en complex, waardoor op voorhand de gewenste ingangsdatum van 1-1-2027 niet haalbaar is.

Verder onderbouwt/objectiveert het bestuurskrachtonderzoek onze collegebrief van 8 mei 2024 over 'aansluiting op de uitgangspunten van Wijdmeren' (bijlage 8), die stelt dat Wijdmeren en Hilversum met elkaar een goede inhoudelijke en culturele 'pas' hebben. Die 'pas' bestaat o.a. uit:

- Oog voor identiteit en eigenheid, bescherming van gemeenschappen, landschappen en ondersteunen van kenmerkende economische sectoren
- Complementaire opgaven en kenmerken: dorp en stad kunnen goed met elkaar
- Kansen voor participatie, water, landschap, wonen, werken, mobiliteit en welzijn
- Een gedeeld belang bij een sterke regio

2. Financiën

De gemeenten Wijdmeren, Gooise Meren en Hilversum hebben bureau BMC gevraagd de financiële uitgangspositie en de impact van verschillende herindelingsvarianten vanuit financieel oogpunt in beeld te brengen. Deze aanpak zorgt ervoor dat cijfers objectief en vergelijkbaar zijn. BMC heeft daartoe begrotingen en jaarrekeningen geanalyseerd, bevindingen geverifieerd middels interviews en verschillende doorrekeningen gemaakt. Bijlage 2 bevat de financiële impactanalyse, bijlage 3 een aantal scenario's over woonlasten. Bij elkaar ligt er een diepgaander analyse dan dat strikt genomen voor een verkennende fase gebruikelijk is.

Uit het rapport volgt dat de financiële opgave van de herindelingen tot en met 2027 is te overzien, mits Wijdmeren de taakstellingen uit het financieel herstelplan realiseert. Wijdmeren heeft in het financieel herstelplan al rekening gehouden met het 'ravijnjaar'; er ontstaat daardoor geen extra vraagstuk. Rond 2035 zal sprake zijn van een structurele opgave door de herindeling van ca. 15 mln, dat wordt veroorzaakt door een structureel nadeel in de Algemene Uitkering (1,4 mln) en (vooral) toename van kapitaallasten door investeringen in kapitaalgoederen en benodigde middelen voor beheer en onderhoud. Er zijn ook onderwerpen financieel gezien niet 'spannend', zoals het sociaal domein, grondexploitaties en verbonden partijen.

Hilversum heeft financieel gezien de beste uitgangspositie en het meeste 'absorptievermogen'. De financiële opgave is fors, maar niet onmogelijk: hij is zo'n 3,5% van de bij elkaar opgetelde begrotingen. Er zijn veel 'knoppen' waaraan politiek gedraaid kan worden om de opgave te dempen, bijvoorbeeld wat betreft het niveau van beheer en onderhoud, enige efficiency in de bedrijfsvoering en het invoeren of schrappen van belastingen die in de ene gemeente wel en in de andere gemeente niet bestaan, zoals forensenbelasting. De opgave kan ook gedempt worden door investeringen van andere overheden: het is zaak de mogelijkheden daartoe in de volgende stap te verkennen.

Speciale aandacht in het rapport gaat uit naar de woonlasten. Een herindeling betekent dat woonlasten geharmoniseerd moeten worden. Voor de Onroerend Zaakbelasting moet dat al met ingang van de nieuwe gemeente. Voor afval- en rioolbelasting en OZB voor niet-woningen is een overgangperiode c.q. 'ingroei' toegestaan. Voor afval en riolering mag ook in het eindbeeld gedifferentieerd worden binnen de tarieven; voor OZB mag dat niet.

Algemeen bekend is dat de woonlasten voor woningeigenaren in Wijdmeren anno 2024 fors hoger zijn dan in Hilversum. Voor niet-woningen geldt het omgekeerde. Verder is de uitgangssituatie dat voor afval en riool de tarieven in Hilversum nog ruim onder de 100% kostendekking zitten en die van Wijdmeren niet. Voor de toekomst zijn er heel veel scenario's voor de woonlasten voorstelbaar en dus keuzes mogelijk. De bandbreedte in termen van tekort of overschot op de begroting is zo'n 20 mln (min 7 mln tot plus 12 mln). Bij het uitgangspunt 'gelijkblijvende opbrengsten' zouden de woonlasten voor woningeigenaren in Hilversum toenemen en die in Wijdmeren afnemen. Voor niet-woningen is dat omgekeerd. Als het uitgangspunt is 'laagste' of 'lager' tarief, veranderen de woonlasten in Hilversum niet of nauwelijks en ontstaat er een taakstelling op de begroting van maximaal 7 mln. Bij het uitgangspunt 'hoogste tarief' nemen de woonlasten toe, maar heeft de gemeente ook meer budget om zaken voor inwoners te regelen, tot zo'n 12 mln. Ook zijn combinaties mogelijk tussen lasten voor woningen en niet-woningen. Ten slotte laat het rapport zien dat de variant 'splitsing' de woonlasten weliswaar minder doet stijgen, maar dat daar ook dubbele lasten van de herindeling en extra complexiteit door een ingewikkelde 'boedelscheiding' tegenover staan.

Ons bestuurlijk oordeel over dit onderzoek is dat Hilversum als enige gemeente in de regio in staat is om de financiële opgave van de herindeling vorm en inhoud te geven. Het financiële rapport geeft geen doorslaggevend argument voor de variant 'splitsing'. Voor het eindbeeld zijn er heel veel knoppen om politiek aan te draaien. Een goede onderzoeksvraag voor de volgende fase kan gaan over het goed instellen van knoppen, zodat lusten en lasten eerlijk verdeeld zijn en de impact voor inwoners beperkt is.

3. Bedrijfsvoering

De organisaties van Wijdmeren en Hilversum hebben met elkaar een bondige verkenning gedaan van de impact van de herindelingsvariant 'ongedeelde lichte samenvoeging Wijdmeren-Hilversum'. Door middel van gesprekken is een eerste beeld gevormd over de onderwerpen dienstverlening, informatie & automatisering, personeel en huisvesting. Bijlage 5 bevat het rapport.

Ons bestuurlijke oordeel is dat er vanuit de bedrijfsvoering op voorhand geen 'showstoppers' zijn. Integendeel: gedeelde waarden en samenwerkingen vergemakkelijken samenvoeging en leren van elkaar is goed mogelijk. Het overall beeld is dat door samenvoeging beide organisaties aan robuustheid en expertise winnen. Efficiency kan leiden tot beperkte besparingen op termijn.

Er zijn wel aandachtspunten. Samenvoeging vraagt voor beide organisaties een stevige inspanning die in korte tijd (zo'n 1,5 jaar) geleverd moet worden. Informatie, systemen en werkwijzen moeten worden geharmoniseerd en de organisatie moet opnieuw worden vormgegeven. Daarbij helpt het dat Hilversum blijft bestaan en er geen volledig nieuwe organisatie hoeft te worden gebouwd. Een belangrijke succesfactor voor een goede samenvoeging is het behoud van personeel, ook gegeven de arbeidsmarkt. Duidelijkheid over de herindeling helpt daarbij.

Het samenvoegen heeft onvermijdelijk impact op het vermogen om bestuurlijke ambities te realiseren. Dit zal politieke en bestuurlijke keuzes vragen. De precieze impact kan pas in beeld worden gebracht als er een goed samenvoegingsplan ligt. Wel is op voorhand duidelijk dat een stevige projectorganisatie de effecten dempt. Frictielasten kunnen worden gecompenseerd door een extra bijdrage uit de Algemene Uitkering.

4. Consultatie inwoners en ondernemers

Aan inwoners- en ondernemers is gevraagd wat zij belangrijk vinden bij het onderzoeken van een herindeling. Er is heel bewust niet gevraagd 'bent u voor of tegen', maar: welke informatie is nodig om een goed oordeel te kunnen vormen? Deze vraag past goed bij de verkennende fase waarin we ons bevinden. De rapporten zijn opgenomen als bijlagen 6 en 7.

Onze bestaande panels voor inwoners en ondernemers zijn de basis voor de consultatie. Daarnaast konden inwoners buiten het panel om meedoen via een open link en zijn de resultaten van het ondernemerspanel geverifieerd tijdens een bijeenkomst van het Platform Economie. Hilversum heeft al haar communicatiekanalen ingezet om deelname te bevorderen. Zo'n 2.000 inwoners en 50 ondernemers hebben inbreng geleverd. De resultaten schetsen een helder beeld over de kansen en zorgen die inwoners en ondernemers hebben over een herindeling.

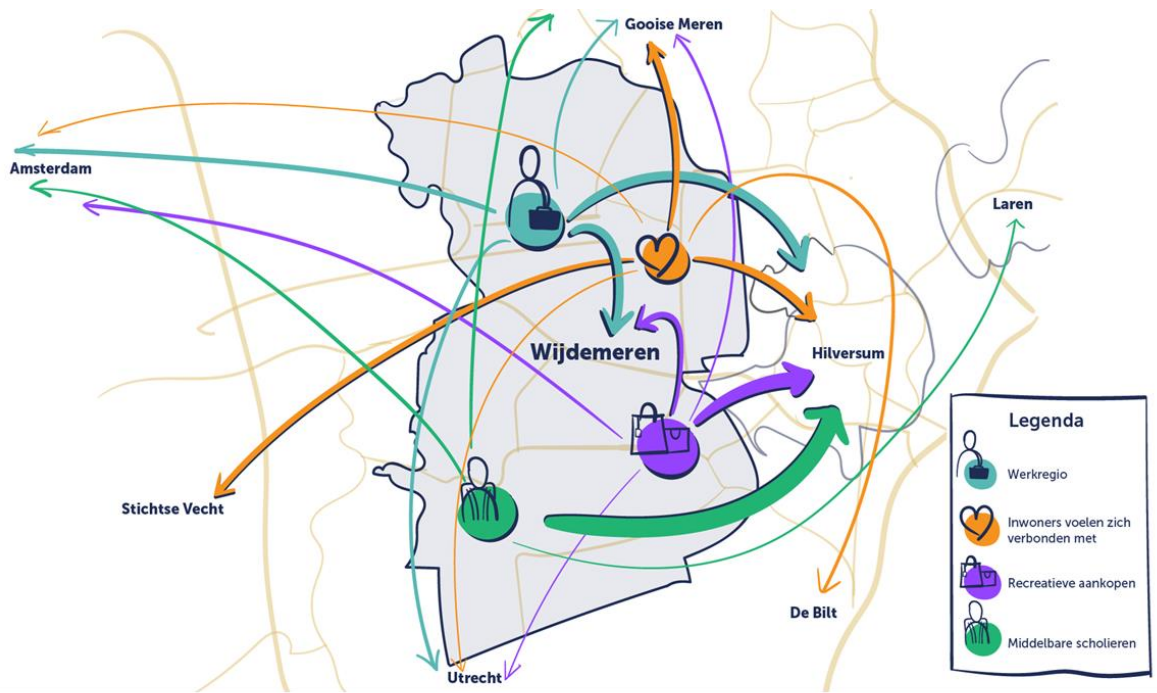
Het beeld onder inwoners is dat zo'n 80% het een goed idee vindt dat Hilversum de voor- en nadelen van een herindeling onderzoekt. 80% van de inwoners onderschrijft het belang van een sterke regio met een sterke centrumgemeente. 60% van de deelnemers voelt zich met het gebied van Wijdmeren verbonden en 36% ook met de inwoners van Wijdmeren. Zowel in de aangekruiste opties als in de ca. 7.000 open antwoorden (toelichtingen) zien we dat zo'n 50% bij een herindeling denkt aan kansen voor betere dienstverlening en meer investeringen in de gemeente in landschap, voorzieningen en mobiliteit. 40% heeft meer zorgen, bijvoorbeeld over de financiële situatie in Wijdmeren en het risico op een grotere afstand tussen samenleving en bestuur in een heringedeelde gemeente (verlies identiteit en autonomie). Stabiele gemeentefinanciën lijken belangrijker te zijn dan woonlasten. 26% van de deelnemers wil in het vervolg actief betrokken worden, 40% wil goed geïnformeerd worden en ongeveer een derde wil niet betrokken worden.

Van de deelnemende Hilversumse ondernemers verwacht zo'n 40% dat het aansluiten van Wijdmeren economische kansen biedt voor de ondernemers van Hilversum. 18% denkt van niet en 42% weet het niet of heeft hier geen mening over. Als belangrijkste kansen worden genoemd: economische kansen (aansluiting op toerisme en leisure, schuifruimte), meer eenduidig beleid en investeringen in bedrijventerreinen en infrastructuur, efficiency en betere dienstverlening en een krachtiger bestuur. Zorgen gaan over mogelijk kosten, problemen in het proces of de span of control.

Ons bestuurlijke oordeel is dat de consultatie goede aanknopings- en aandachtspunten biedt. Wij zijn blij dat inwoners en ondernemers niet alleen kijken naar het lokale belang, maar ook naar het regionale belang. Als het lukt om in het op te stellen herindelingsontwerp aannemelijk te maken dat we de kansen kunnen benutten en zekerheden bieden t.a.v. de zorgen op het gebied van financiën en afstand tot het bestuur, zal dat waarschijnlijk een positief effect hebben op het draagvlak voor een herindeling.

Overige informatie

Wijdmeren heeft als aanvullende bouwsteen voor haar raadsbesluit gekeken naar beweegpatronen van inwoners van Wijdmeren naar omliggende gemeenten. Op ons verzoek heeft het college van Wijdmeren de resultaten met ons gedeeld. Op basis van beperkt beschikbare datasets (werken, recreatieve aankopen, onderwijs en gevoelde verbinding) is onderstaande verbeelding gemaakt. Hoe dikker de pijl, hoe steviger de verbinding.

Figuur 1: In deze visual zijn de beweegpatronen van de inwoners van Wijdmeren weergegeven. De lijndiktes zijn een weergave van de percentages: hoe dikker een pijl, hoe hoger het percentage.

Doorkijk

Betekenis van de verkenningen voor een volgende fase

Een herindeling is een ingrijpend besluit voor alle betrokkenen. Het brengt kansen met zich mee, maar vergt ook een bovengemiddelde inspanning. Betrokkenen hebben elk een ander vertrekpunt; het is dus evident dat de balans tussen lusten en lasten in deze fase nog verschilt.

Voor inwoners en ondernemers van Wijdmeren biedt een samenvoeging een overwegend aantrekkelijk perspectief: meer dienstverlening en meer bestuurskracht tegen lagere lasten. Daar staat wel een enorme prijs tegenover: het opheffen van de eigen gemeente.

Voor inwoners en ondernemers van Hilversum is dat perspectief door de uitgevoerde onderzoeken inmiddels wat duidelijker. Als er een herindeling komt, zoeken zij voordelen vooral in meer woongenot, te bewerkstelligen door een krachteriger centrumgemeente. Daarbij denken zij blijkens de open antwoorden in de consultatie vooral aan:

- Meer bereikbare sociale voorzieningen (scholen, sport en cultuur)
- Betere dienstverlening: betere en efficiëntere toegang
- Een sterke regio, sterker beleid en meer investeringen in mobiliteit (fiets en OV), wonen, economie, natuur en duurzaamheid
- Steviger gemeenschappen, versterken identiteiten door meer budget voor initiatieven en betere ondersteuning

Voor Hilversummers is het belangrijk dat we in een volgende fase werk maken van de door hen gevraagde condities:

- Een efficiënt en transparant herindelingsproces dat zorgen en kansen van inwoners serieus neemt
- Afstand tussen politiek en inwoner niet vergroten
- Beperken financiële effecten, lasten eerlijk verdeeld

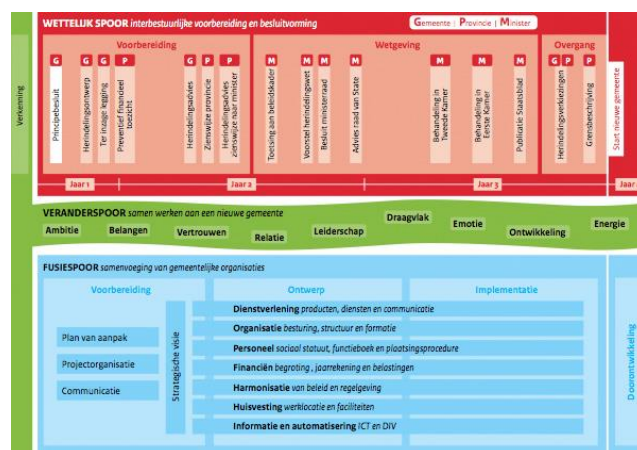
Niet onbelangrijk is dat de herindeling ook leidt tot baten voor de regio Gooi en Vechtstreek en de inwoners en ondernemers van inliggende gemeenten. De baten gaan over grip op/behoud van de rijke natuur, identiteiten en leefbaarheid. Ze gaan ook over behoud van de kwaliteit van regionale dienstverlening (bijvoorbeeld voor zorg en afval) en betere strategische belangenbehartiging (meer investeringen in de regio). Als er al condities zijn, dan zijn die vooral bestuurlijk: het borgen van de bestaande goede bestuurlijke verhoudingen.

In uw startnotitie is uiteengezet hoe een ‘lichte samenvoeging’ zich onderscheidt van een reguliere herindeling. In een reguliere herindeling heffen twee of meer gemeenten zich op en vormen samen een nieuwe gemeente, bestuurlijk én ambtelijk. In een lichte samenvoeging wordt één gemeente niet opgeheven en sluit de andere gemeente daarbij aan. Een lichte samenvoeging vergt daarom minder inspanning, leidt tot minder kosten en kan sneller worden gerealiseerd dan een reguliere herindeling.

Voor een lichte samenvoeging moeten afspraken worden gemaakt over de positie van medewerkers van de op te heffen organisatie in de nieuwe organisatie en harmoniseren van de onroerend zaakbelasting.

Vervolgproces

- Het *wettelijk spoor*, waarin de interbestuurlijke voorbereiding en besluitvorming wordt georganiseerd
- Het *fusiespoor*, waarin de samenvoeging van gemeentelijke organisaties wordt voorbereid en uitgevoerd
- Het *veranderspoor*: een logisch gevolg van het wettelijk spoor en fusiespoor, waarin gemeenten samen werken aan een nieuwe gemeente.

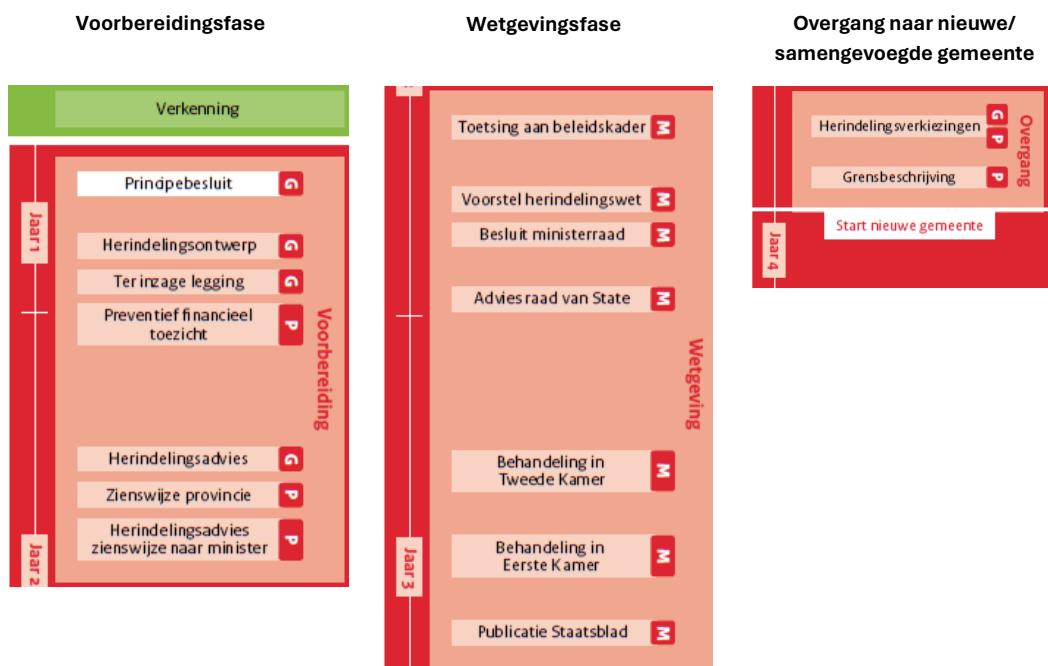

8

- *Vorbereidingsfase.* In deze fase zijn vooral gemeenteraden aan zet. Zij nemen meerdere besluiten: over het herindelingsontwerp, het ter inzage leggen daarvan en een herindelingsadvies. Het herindelingsadvies wordt opgesteld op basis van inspraak en wordt naar de provincie gestuurd.
- *Wetgevingsfase* De provincie stuurt het herindelingsadvies naar de Minister van BZK, die het advies beoordeelt op vier aspecten:
 - *Draagvlak:* de mate waarin aandacht is besteed aan en geïnvesteerd is in lokaal bestuurlijk, maatschappelijk en regionaal draagvlak
 - *Bestuurskracht:* de mate waarin de nieuwe gemeente in staat is om de maatschappelijke opgaven uit te voeren
 - *Interne samenhang en nabijheid van bestuur:* de interne samenhang van de nieuwe gemeente en de plek voor buurten, dorpen en/of kernen
 - *Regionale samenhang:* de positie van de nieuwe gemeente in de regio en de gevolgen voor omliggende gemeenten

Over de herindeling wordt besloten in de Tweede en Eerste Kamer, op basis van een wetsvoorstel en advies van de Raad van State.

- *Overgang naar een nieuwe of samengevoegde gemeente* Met als belangrijkste activiteit het organiseren van herindelingsverkiezingen. Als de nieuwe gemeente op 1 januari 2027 start, zijn er herindelingsverkiezingen in november 2026. Dat betekent dat de ‘reguliere’ gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026 worden overgeslagen in betrokken gemeenten en zittende raadsleden nog zo’n 9 maanden langer de gemeenteraden vormen.

Gedetailleerde informatie over het wettelijk spoor is te vinden in het [beleidskader gemeentelijke herindeling](#) van het ministerie van BZK. We zoomen nu verder in op de voorbereidingsfase.

Na een vormvrije verkenning nemen gemeenteraden een eerste besluit: een principe- of intentiebesluit. Daarover gaat dit raadsvoorstel. Een **principebesluit** betekent dat twee of meer gemeenten samen uitspreken te willen herindelen. In het besluit moet staan: wie met wie herindeelt en in welke vorm, wat de beoogde ingangsdatum van de toekomstige gemeente is en hoe het vervolgproces wordt ingericht. Daarna wordt gekeken hoe we dat gaan doen en onder welke voorwaarden dit mogelijk is. Colleges krijgen daarom een opdracht om een herindelingsontwerp te

maken. Een principebesluit is dus niet ‘onomkeerbaar’, maar wel een stevig commitment aan elkaar.

Hoe de herindeling tot stand komt, de toekomstige gemeente er uit ziet en onder welke voorwaarden wordt door beide gemeenten opgeschreven in een **herindelingsontwerp**. Daarin moet ten minste komen te staan:

- Waarom de herindeling nodig is en met wie.
- De visie op de toekomst van de nieuwe gemeente.
- De grenzen van de nieuwe gemeente.

Na besluitvorming in de gemeenteraden wordt het ontwerp acht weken **ter inzage gelegd** en kunnen inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden reageren. Daarna wordt het **herindelingsadvies** opgesteld. Dit is het herindelingsontwerp met de reacties op de zienswijzen van (onder andere) inwoners en op welke manier reacties zijn verwerkt. Het besluiten over het herindelingsadvies en het toezenden ervan naar de provincie is het laatste, ‘definitieve’ besluit van de gemeenteraad.

Daarna start de wetgevingsfase, zoals hiervoor beschreven. Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland vullen het herindelingsadvies aan met een eigen advies (dat is getoetst bij Provinciale Staten en dus een besluitvormingscyclus vraagt) en vervolgens naar het Rijk gestuurd. De wet Arhi schrijft voor dat de provincie gemeenten dan ook onder preventief financieel toezicht stelt. De Minister van Binnenlandse Zaken toetst de adviezen en legt de herindeling als wetswijziging voor aan de Tweede Kamer en de Eerste Kamer. Voor de wetgevingsfase is minimaal een jaar nodig.

Uitgaande van de ingangsdatum van 1 januari 2027 is het kritieke pad:

Stap	Deadline
Principebesluit gemeenteraad	10 juli 2024
Vorbereiden herindelingsontwerp en participatie (themaavonden, raadsconferentie)	Eind september – tweede helft oktober 2024
Raadsconferentie	Tweede helft oktober 2024
Collegebesluit herindelingsontwerp	5 november 2024
Commissie herindelingsontwerp (oordeelsvorming)	27 november 2024
Raadsbesluit herindelingsontwerp	11 december 2024
Inzageperiode herindelingsontwerp	16 december 2024 tot 10 februari 2025
Beantwoording zienswijzen	10 tot 24 februari 2025
Collegebesluit op herindelingsadvies	4 maart 2025
Raadsbesluit herindelingsadvies	26 maart 2025
Aanbieding provincie	28 maart 2025
Toetsing door GS provincie N-H en aanbieden BZK	April – juni 2025 (1 juli bij Ministerie BZK)
Behandeling Raad van State	2025/ 2026
Besluitvorming Tweede en Eerste kamer	Medio 2026
Herindelingsverkiezingen	November 2026
Start nieuwe gemeente	1 januari 2027

Kritieke datum in voorstaande planning is de deadline van 1 juli 2025 waarop het herindelingsadvies voorzien van een advies van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland bij het Ministerie van BZK moet liggen. Dat betekent:

- Dat het herindelingsontwerp voor het kerstreces 2024 moet zijn vastgesteld in de beide gemeenteraden
- Dat na de inzageperiode in maart 2025 een compact besluitvormingsproces nodig is.

Parallel aan dit spoor zullen gemeentelijke organisaties al (moeten) werken aan de nieuwe gemeente, teneinde de start per 1 januari 2027 mogelijk te maken.

Deze planning is ambitieus, maar haalbaar. Het stelt de huidige gemeenteraden in staat om het proces te starten en af te ronden.

Herindelingsontwerp

De onderzoeken en consultatie stellen ons goed in staat om een herindelingsontwerp te maken. Als inspiratie is als bijlage 9 het herindelingsontwerp van Purmerend-Beemster opgenomen. Dit is voor de opgave van Wijdmeren en Hilversum een passend voorbeeld, dat ook past bij het kritieke pad.

Dat betekent dat we:

- Na de raadsbesluiten van 10 juli 2024 in de zomer van 2024 een Plan van Aanpak moeten opstellen.
- In september en oktober 2024 met raden, inwoners en ondernemers de onderdelen van het herindelingsontwerp invullen.

Wij stellen ons voor dat wij op basis van de inhoudsopgave van het ontwerp van Purmerend-Beemster als colleges veel zaken kunnen voorbereiden, bijvoorbeeld met gebruikmaking van de onderzoeken en consultaties en bijvoorbeeld onze Omgevingsvisies.

Wij kunnen ons verder voorstellen dat wij de invulling van onderwerpen als 'opgaven' en 'uitgangspunten' in een werkvorm met de gemeenteraden organiseren. Met de samenleving kunnen we goed in gesprek over de aspecten die zij in de verkenning hebben ingebracht.

In de figuur hiernaast is daarvan een eerste indruk gegeven.

	wie verzorgt input?		
1. Voorgeschiedenis en totstandkoming			
1.1. Een lange geschiedenis van zelfstandigheid	colleges		
1.2. Van een ambtelijke samenwerking. . .	nvt		
1.3. . . naar besluit over herindeling. . .	colleges		
1.4. . . en via een interactief proces naar een herindelingsontwerp	colleges		
1.5. Inwoners aan het woord	colleges		
2. Beemster en Purmerend in beeld			
2.1. Beemster: De Droogmakerij	colleges		
2.2. Purmerend: De Marktstad	colleges		
3. Belangrijkste ontwikkelingen en opgaven			
3.1. Landelijke en regionale ontwikkelingen. . .			
3.2. . . en lokale opgaven	raden		
4. De toekomst van onze nieuwe gemeente			
4.1. Droogmakerij en Marktstad bundelen hun krachten	raden		
4.2. Dorpen en wijken	raden		
4.3. Open landschap en binnenstad	samenleving		
4.4. Duurzaamheid	samenleving		
4.5. Economie, recreëren en bedrijvigheid	samenleving		
4.6. Wonen	samenleving		
4.7. Voorzieningen	samenleving		
4.8. Infrastructuur	samenleving		
4.9. Cultuur en erfgoed	samenleving		
4.10. Dienstverlening	raden		
5. Financiën en personeel			
5.1. Inleiding	colleges		
5.2. Aandachtspunten uit de financiële scans	colleges		
5.3. Vermogenspositie en begrotingsomvang	colleges		
5.4. Lokale lasten	colleges		
5.5. Gevolgen herindeling	colleges		
5.6. Personeel	colleges		
6. Toetsing beleidskader herindeling			
6.1. Criteria voor herindeling	colleges obv onderzoeken verkenning		
6.1.1. Draagvlak	colleges obv onderzoeken verkenning		
6.1.2. Bestuurskracht	colleges obv onderzoeken verkenning		
6.1.3. Interne samenhang en eigenheid	colleges obv onderzoeken verkenning		
6.1.4. Regionale samenhang	colleges obv onderzoeken verkenning		
6.2. Variant van herindeling: 'lichte samenvoeging'	colleges obv onderzoeken verkenning		
7. Doorkijk op het vervolgproces			
7.1. Van herindelingsontwerp naar herindelingsadvies. . .	colleges		
7.2. . . en van wetsvoorstel naar wet	colleges		
8. Bijlagen			
A. Kaart nieuwe gemeente	colleges		
B. Overzicht verbonden partijen	colleges		
C. Maatschappelijke balans	colleges		